Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація вôдъ ч. 8 улица Чарнецкого.

Редакція ул. Францішканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламація неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Газеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к
на пôвъ року . 1 зр. 20 к
на чверть року . 60 к
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к
на пôвъ року 2 зр. 70 к
на чверть року 1 зр. 35 к
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 233. | Нинѣ: гр. Лонґіна м. рим. Сим. и Юд. | Завтра: гр. Осіѣ пр. рим. Наркисса | Пятниця 16/28 жовтня 1892. | Всхôдъ сонця 6 г 41 м.; захôдъ 4 г. 47 м. Баром. 768 терм. + 7·0° — 0·2°. | Рôкъ II.

Интеліґенція а селяньство.

II.

Неразъ насувалось намъ на гадку, що тому за причина: коли чоловѣкъ интеліґентный, все одно чи Русинъ, чи Полякъ, радить щось нашому селянинови хочь бы й якъ наймудрѣйше, якъ найщирѣйше — вôнъ єго вправдѣ выслухае чемно, ще й подякуе за добру раду, але вôдтакъ пôде и зробить таки по своему, а не такъ, якъ єму радивъ чоловѣкъ интеліґентный; колижь єму порадить жидъ, той що жие разомъ зъ нимъ на селѣ и мае зъ нимъ всѣлякі интересы, або коли єму радить другій такій самый чоловѣкъ, якъ вôнъ, то хочь бы та рада була й найгôрша, хочь бы була очевидно на єго вгубу, вôнъ єѣ послухае навѣть опôсля и не жалуе ся, не приписуе вины злôй радѣ, але спихае все на людску несправедливôсть. Колижь знову якомусь интеліґентному чоловѣкови удасть ся дѣйстно промовити селянинови до єго розуму и переконаня, коли єму своєю щиростію удасть ся дѣйстно позыскати єго для себе, то той селянинъ спытае єго тогды на певно середъ всѣлякихъ перепрошень: „Выбачте, панонъку“,— скаже — „але ци вы таки не зъ хлопского ложа, що вы оце таку правду кажете?“ — Хто коли зъ интеліґентныхъ людей розбалакавъ ся по щирости зъ якимъ небудь незнакомымъ єму селяниномъ, то певно почувъ вôдъ него таке пытане, коли не въ такôй самôй формѣ, то може въ трохи инакшôй.

Отсї два факты суть вельми характеристичнї для вôдношеня нашого селяньства до интеліґенціѣ. А треба ще й то мати на увазѣ, що нашъ селянинъ уважае за „интеліґентника“ кождого, хто не такъ убирае ся якъ вôнъ, хто носить на собѣ яку небудь, хочь бы й дрантиву сурдутину и лишь о волосъ стоить своимъ знанємъ высше вôдъ него, иногдѣ лишь длятого, що крутивъ ся або крутить ся де въ мѣстѣ и набравъ трохи иншихъ звычаѣвъ та манеръ. Зъ отсихъ фактôвъ показує ся ясно недовѣрчивôсть нашого селяньства до своеи интеліґенціѣ. Правда, що не можна сказати, щобы се нинѣ було правило безъ выимки, бо суть вже й такі селяне, котрі розумѣють добрі намѣреня интеліґенціѣ, але все таки велика маса селяньства вôдносить ся до неи недовѣрчиво. Дежь тому причина? Хто тому виненъ? Чи селяньство, чи интеліґенція, чи одні и другі? Нехай на сї пытаня спробуе вôдповѣсти у насъ перший лѣпшій чоловѣкъ зъ интеліґенціѣ, а мы ручимо, що ледви якій сотый знайде ся, котрый не звалить за то вины на селяньство, хочь може буде єго й оправдувати; скаже, що селянинъ темный, непросвѣченый, непорадный, непонятливый и черезъ то недовѣрчивый супротивъ интеліґенціѣ, не могучи зрозумѣти єѣ радъ, боить ся якоись хитрости и пôдозрѣвае єѣ. Єсть и въ тôмъ трошки правды, але не зовсѣмъ. Недовѣрчивôсть и пôдозрѣване не родить лишь сама темнота, такъ якъ просвѣта, хочь бы й найбôльша, не усуне єѣ зовсѣмъ. Всѣ люде прецѣ не стануть нѣколи однаково розумні, просвѣчені, хиба що родились бы вже вôдъ разу учені, а вôдтакъ, чи чоловѣкъ просвѣченый, хочьбы навѣть высоко ученый, вôльный таки зовсѣмъ вôдъ пôдозрѣваня и недовѣрчивости? То суть объявы въ людскôмъ житю, котрыхъ причинъ годѣ шукати въ самôмъ чоловѣцѣ, бо они вытворюють ся въ нѣмъ изъ сожитя людей зъ собою, зъ поступованя одныхъ супротивъ другихъ. Коли щось такъ дуже дѣлить нашого селянина вôдъ интеліґенціѣ и выкликуе въ нѣмъ недовѣрчивôсть до неи, то не есть то такъ дуже бôльшій степень науки и просвѣты въ интеліґенціи, не єсть єѣ иншій способъ житя, але єсть то поступоване тои интеліґенціѣ супротивъ селяньства. Що то дѣйстно єстъ такъ, видимо найлѣпше зъ того, що скоро лишь чоловѣкъ интеліґентный змѣнить свôй способъ поступованя супротивъ селянина, то й заразъ позыскае повне єго довѣрє и любовь, хочь не потребуе при тôмъ зовсѣмъ — якъ то каже ся — грати на струнахъ єго пристрастей. Чоловѣкъ, якій бы вôнъ не бувъ темный або й образованый, хоче передовсѣмъ бачити въ другôмъ такожь чоловѣка, а скоро въ нѣмъ єго не видить, то й не довѣряе єму, пôдозрѣвае єго.

Тымчасомъ, якъ у насъ поступае загально

Яко и какаду.

Образокъ зъ природы. — Пôсля Брема.

(Конець).

О иншôмъ „Яку“ оповѣдае одна высоко поставлена дама ось такъ:

Папугу, о котрôй хочу дещо розповѣсти, давъ намъ въ дарунку оденъ чоловѣкъ, що проживавъ довго у всхôднôй Индіи. Она говорила вже богато, але лишь по голендерски, але незадовго выучила ся и по нѣмецки та французски и говорила всѣма сими трома мовами такъ выразно, якъ чоловѣкъ. При тôмъ звважала на все, що говорило ся, хочь и не до неи та запамятувала собѣ добре, а вôдтакъ повтаряла при якôйсь нагодѣ такъ завсѣгды въ пору, що неразъ всѣ тому дивували ся. Говорила поодинокі слова або и цѣлі реченя по голендерски, а часомъ вплела якесь голендерске слово до нѣмецкои бесѣды такъ зручно, що оно якъ разъ пôдходило; очевидно не могла собѣ нагадати вôдповѣдного слова нѣмецкого. Пытала ся и вôдповѣдала, жадала чогось и дякувала; уживала словъ зъ повнымъ зрозумѣнємъ часу, мѣсця и особъ.

— Папузя хоче ґоль-ґоль-ґоль (пити) — каже бувало, або: Папузя хоче ѣсти. Коли чогось зажадала а ѣй заразъ не дали, то кричала: Папузя хоче и мусить дôстати ѣсти! Коли ще не дôстала, то злостилась и розкидала изъ злости всѣмъ, що ѣй попало ся. Зъ рана казала bon jour (добрый день), а вечеромъ bon soir (добрый вечеръ). Паню свою, котра давала ѣй завсѣгды ѣсти, любила дуже. Коли дôстала вôдъ неи ѣсти, то притулить бувало дзюбокъ до єѣ руки, якъ бы хотѣла поцѣлувати и каже: „Цѣлую ручку панѣ“. Все єѣ обходило, що єѣ панѣ робила, и неразъ, коли она щось робила, пытала ся єѣ зъ такою повагою, що ажь смѣхъ збиравъ: „А щожь то панѣ тутъ робить?“ Коли єѣ выносили въ комнаты до клѣтки, то она пращала ся и казала кôлька разôвъ: „Добрый вечеръ, добрый вечеръ!“

Коли опôсля не бачила своеѣ панѣ, бо єѣ забрала була смерть, то дуже була затужила за нею, мало що не згинула; не хотѣла нѣчого ѣсти и лишь зъ великимъ трудомъ можна єѣ було годувати и удержати при житю. Неразъ накликувала сумъ на всю родину, бо пытала ся: „А дежь панѣ?“

Бувало пытае ся сама себе: „Папузю, якъ каже Карольця?“, а вôдтакъ вôдповѣдае собѣ: — „Моя ты красна, красненька папузю, ходи до мене, поцѣлуй мене!“ Неразъ хвалить сама себе и каже: — Ахъ, ахъ, яка папузя красна! — при тôмъ пôдносить нôжку и гладить сама себе по дзюбку, хочь зовсѣмъ не була красна, бо мала той звычай, що й всѣ папуги, котрі жиють въ неволи, що обскубувала на собѣ пѣре. Щобы того не робила, то кропили єѣ виномъ. Она того дуже не любила. Коли видѣла, що забирають ся єѣ кропити, то просила ся майже зъ плачемъ: Папузю не мочити... ахъ, бѣдну папузю не мочити!

Чужихъ не любила, а коли люде приходили, абы почути, якъ она говорить, то тогды мовчала, хиба що гôсть сховавъ ся, або дѣйстно выйшовъ; тогды вже въ двое тôлько говорила, нѣбы абы выговорити ся за той часъ, що мовчала. Але привыкала такожь и до чужихъ, котрі частѣйше приходили и неразъ жартувала зъ ними. До насъ заходивъ часто оденъ грубый майоръ, котрый одного разу хотѣвъ папугу учити якоись штуки и наставивши палицю сказавъ до неи: „Папузю, стань на палицю!“ Єѣ то розгнѣвало, але наразъ розсмѣяла ся якъ чоловѣкъ и каже: — Майоръ, стань на палицю!

Дома сподѣвали ся приѣзду сына Юрія и всѣ о тôмъ голосно говорили а папуга чула. Юрій приѣхавъ вже пôзно вечеромъ, коли папуга спала вже въ накрытôй клѣтцѣ. Привитавшись зô всѣма, пôшôвъ вôнъ заглянути до папуги и вôдкрывъ клѣтку а папуга вôдзываесь до него: Ахъ, ты вже тутъ Юрцю! Дуже красно, дуже красно! — Она видѣла неразъ, що панъ стававъ у вôкнѣ и кликавъ або економа або гуменного. Коли отже опôсля видѣла, що панъ иде скоро до вôкна, то заразъ кликала обохъ по имени, бо не знала, котрого зъ нихъ панъ буде кликати.

Папуга та закôнчила сумно житє. Єѣ дарували були одному своякови, що изъ старости перейшовъ бувъ вже на дитинный розумъ и дуже полюбивъ папугу. Всѣ дома плакали, коли ту красну птицю вôдносили; она вправдѣ не плакала, але не могла пережити розлуки, затужила и до кôлькохъ днѣвъ згибла.

Ще кôлька словъ о тôмъ, що сива па-

интеліґенція? Звѣстно прецѣ дуже добре, що интеліґенція въ нашôмъ краю, все одно, чи руска, чи польска, (хочь одна може въ меншôй, друга въ бôльшôй мѣрѣ) хоче конче супротивъ селяньства грати ролю „старшого брата", якъ бы єй бути лишь „братомъ" было за мало. А звѣстно також, що навѣть въ родинѣ, коли оденъ братъ берє ся „старшувати" надъ другими, хоче ихъ конче нагнути на свôй ладъ и до свого свѣтогляду, то выкликує майже завсѣгды роздоръ въ родинѣ, гнѣвъ мѣжь рôдными братами. У насъ въ краю нема майже зовсѣмъ тои переходовои клясы вôдъ интеліґенціи до селяньства (суть хиба жиды, але тӣ уважають ся и самӣ и ихъ уважають за елементъ чужій), котра удержувала бы тѣсну звязь одныхъ зъ другими; интеліґенція жиє майже выключно по мѣстахъ, скуплена сама въ собѣ, не знає селяньства, не умѣє навѣть до него заговорити, ба, въ певнôй мѣрѣ уважає его навѣть за щось собѣ чужого, а чує ще лишь якесь право давати ему проводъ. Щожь дивного, що середъ такихъ вôдносинъ не може настати якась тѣснѣйша звязь мѣжь одными а другими?

Пригляньмось лишь поодинокимъ выпадкамъ въ вôдношеню селянъ до интеліґенціѣ и на вôдворотъ. Прийде селянинъ до мѣста, то вôнъ чуєсь вже тутъ въ якôмсь чужôмъ елементѣ, чуєсь нѣбы якъ колибь середъ чужихъ людей. Все що лишь въ якôй такôй тоншôй одеживѣ, вже для него не своє, бо не обходить ся зъ нимъ такъ, абы то его потягало; оденъ лишь жидъ приступнѣйшій тутъ для селянина; вôнъ его не повстыдаєсь, стане зъ нимъ на улици, поговорить, выпытає. Колижь прийде ся интеліґентному чоловѣкови ити улицею зъ селяниномъ, то вôнъ его встыдаєсь, ему здає ся, що всѣ на него дивлять ся, коли вôнъ иде въ „хлопомъ" або „мужикомъ". Селянинъ, блукаючи по мѣстѣ, формально боить ся приступити до чоловѣка интеліґентного и поспытати его дороги, на торзѣ скорше робить орудку зъ жидомъ, якъ зъ кимъ небудь зъ т. зв. интеліґенціѣ — выходить майже на таке, якъ колибъ у него не було серця до тои интеліґенціѣ.

А якъ знову вôдносить ся интеліґенція до селяньства? Она рада бы пôднести селяньство, але все ще не перестає называть селянина „хлопомъ", не зважаючи на то, що тымъ пригадує ему все ще давну неволю, бо „хлопъ" значить тôлько що „рабъ", „невôльникъ". Русины взяли собѣ за моду называти селянъ „мужиками", не зважаючи на то, що самъ селянинъ уважає сю назву за оскорбляючу, бо чує заєдно, що коли ему хто хоче допечи, то каже ему: ты мужику! Дуже часто буває, що молоденькій чоловѣкъ зъ интеліґенціѣ, не пошанує навѣть глубокои старости селянина, а все „тыкає" ему. У насъ слово „ты" супротивъ селяньства, не має значѣня щирости, дружбы и майже родинной звязи, але значѣнє низшости, майже погорды. Ба, що гôрше, у насъ интеліґентного чоловѣка, що самъ колись выйшовъ зъ селяньства, разить вже дуже ноша селянина, его звычай и обычай, его бесѣда и т. д.; вôнъ не выслухає его якъ належить, не поговорить зъ нимъ по щирости, держить его за порогомъ, иподѣ ще й выганьбить безъ причины и потребы!

Якъ бы хотѣвъ все то зôбрати, що у насъ дѣлить селяньство вôдъ интеліґенціѣ, то й не списавъ бы — якъ то кажуть — и на воловôй шкôрѣ, а мы вôдтакъ дивуємо ся, що селяньство єсть недовѣрчиве супротивъ интеліґенціѣ; видимо, що оно середъ шкôдливыхъ для народнои справы вплывôвъ стремить до емансипаціѣ, и шукаємо способôвъ, якъ бы тôй рухъ емансипацийный взяти въ свои руки и паралїжувати тӣ шкôдливӣ вплывы! Намъ видить ся, що на се одинокій способъ: не досыть, щобы интеліґенція працювала лишь надъ самымъ селяньствомъ, на котрого еманципацію складає ся теперь дуже богато чинникôвъ; требѣ, щобы она попрацювала и сама надъ собою, надъ тымъ, щобы тому селяньству показувала не лишь свôй розумъ, але й своє серце и то не такъ, якъ доси, лишь на словѣ але й на дѣлѣ. Тогды ажь зможе взяти въ свои руки весь тôй рухъ еманципацийный и повести его въ користь для народнои справы.

Справы шкôльнӣ.

(*Конкурсъ на посады окружныхъ инспекторôвъ шкôльныхъ и учителѣвъ при всѣхъ школахъ вправъ*). Президія краєвои Рады шкôльнои оголосила пôдъ днемъ 15 жовтня до ч. 617 конкурсъ на обсаду пятнацяти посадъ окружныхъ инспекторôвъ шкôльныхъ, а то на слѣдуючӣ округи шкôльнӣ: 1) Бôбрка-Перемышляны зъ осѣдкомъ въ Бôбрцѣ, 2) Броды, 3) Горлицѣ и Грибôвъ зъ осѣдкомъ въ Горлицяхъ. 4) Ярославъ, 5) Калушь и Долина зъ осѣдкомъ въ Калуши, 6) Коломыя и Косôвъ зъ осѣдкомъ въ Коломыи, 7) Ланьцутъ, 8) Мысленицѣ и Лиманова зъ осѣдкомъ въ Мысленицяхъ, 9) Мѣлецъ и Домброва зъ осѣдкомъ въ Мѣлци, 10) Ниско и Тарнобжеґъ зъ осѣдкомъ въ Ниску, 11) Новый Торгъ, 12) Сянôкъ и Березôвъ зъ осѣдкомъ въ Сяноцѣ, 13) Скалатъ и Збаражь зъ осѣдкомъ въ Скалатѣ, 14) Сокаль и 15) Турка и Старемѣсто зъ осѣдкомъ въ Турцѣ. Евентуально розписує ся також конкурсъ и на посады инспекторôвъ окружныхъ въ инщихъ округахъ, могучихъ опорожнити ся передъ 1 сѣчня 1893.

Зъ тыми посадами полученӣ пôсля закона державного зъ дня 8 червня 1892 (В. з. д. нрѣ 92) права и поборы урядникôвъ державныхъ IX клясы дїєтъ, також можливôсть перейти до VIII клясы дїєтъ въ границяхъ вказаныхъ въ § 1 закона державного зъ дня 8 червня 1892. Осôбно буде кождому инспекторови окружному признане пашале дїєтъ и подорожей, а высокôсть того буде въ кождôмъ поодинокôмъ случаю вымѣрена въ вôдношеню до скôлькости школъ и клясъ, а також въ вôдношеню до простору и льокальныхъ обставинъ кождого округа.

Вôдъ кандидатôвъ зголошуючихъ ся о одну зъ тыхъ посадъ, вымагають ся слѣдуючӣ условія:

1) Або квалїфікація учительска до школъ середныхъ и бодай 3-лѣтна практика въ учительствѣ; — 2) або квалїфікація учительска до школъ выдѣловыхъ и бодай 6-лѣтна практика въ званю учительскôмъ. — 3) Выимково можуть бути симъ разомъ допущенӣ до конкурсу компетенты, що не маючи патенту учительского, предложать доказы скôнченыхъ студий унїверситетскихъ и бодай 6-лѣтнои практики въ званю учительскôмъ. Кандидаты компетуючӣ о посаду въ округахъ зъ населенємъ польскимъ и рускимъ, мають выказати ся знанємъ обохъ тыхъ языкôвъ. Кандидаты займаючӣ посады дѣйстныхъ учите-

---

пуга або „яко" має не лишь великій розумъ, але, якъ то каже ся, и добре серце. Вудъ оповѣдає: Мôй приятель мавъ папугу, що называла ся Поллі. Въ его городѣ зробила собѣ була пара зяблицъ гнѣздо въ корчику рожь и вывела молодӣ. Челядь, що дуже любила тӣ пташки, сыпала имъ часто поживу пôдъ корчикъ. Поллі, котрому вôльно було свобôдно лѣтати, пôдглянувъ, и далѣ собѣ такъ робити. Удававъ щебетанє зяблицъ, а вôдтакъ приносивъ повный дзюбъ поживы, котру самъ достававъ. Але старӣ зяблицѣ налякали ся незнаного имъ птаха, фурнули зъ гнѣзда и бôльше не вернули. Молодӣ лишились сиротами. За то Поллі не опускавъ вôдъ теперь сиротокъ; не вертавъ вже до клѣтки, лишь день и ночь сидѣвъ коло гнѣзда, годувавъ молодӣ и доживъ тои радости, що ихъ выгодувавъ. Коли молодӣ зябличкы могли вже пôдлѣтати, то сядуть бувало ему на голову або на хребеть, а вôнъ такъ ходить зъ ними зовсѣмъ поважно по огородѣ. Але не зазнавъ вдяки вôдъ своихъ выхованкôвъ; скоро имъ пôдросли крыльця, покинули его и полетѣли въ свѣтъ.

Про одну пару сивыхъ папугъ оповѣдають знову таку исторію: Въ однôй порожнôй клѣтцѣ, обôбрала собѣ була кôтка мѣсце для своихъ молодыхъ и тамъ ихъ годувала. Папугамъ, видко, сподобались були молодӣ кôточки. Они вели вѣчну борбу зъ старою кôткою — за кождый разъ, коли стара вышла, то одна або друга папуга сѣдала собѣ коло молодыхъ и пильнувала ихъ.

Побôчь сивои папуги або яка, належить до найрозумнѣйшихъ и найкрасшихъ, папуга звана „какаду". Єѣ можна найлѣпше и найскорше по тôмъ пôзнати, що має на головѣ чубокъ, котрый може пôдносити и спускати. До сеѣ родины папугъ, котрӣ жиють въ Австраліи, на островахъ Филипиньскихъ и на Новôй Зеландіи належить богато родôвъ, а всѣ, хочь и якъ пѣремъ вôдрôзняють ся вôдъ себе, суть дуже розумнӣ и цѣкавӣ, поважнӣ и лагôднӣ та мають дуже добру память. Какаду привыкне дуже скоро до чоловѣка, коли тôй его любить и добре зъ нимъ обходить ся, але не забуде ему нѣколи, коли тôй зробить ему щось злого, а навѣть любить мстити ся. Гаке оповѣдає такъ про одного какаду, котрого вôнъ державъ у себе:

„Въ Австраліи мавъ я одного какаду зъ жовтымъ чубкомъ и державъ его на довгôмъ ланцушку причѣпленôмъ до щебля на дручку, котрый можна було переносити и денебудь поставити въ огородѣ або на подвôрю, такъ, абы птахъ мôгъ собѣ выгôдно ходити по земли. Вôнъ служивъ у мене за пса, бо скоро лишь хто чужій пôдôйшовъ до него, то вôнъ заразъ его кусавъ, а коли хто запукавъ до дверей, якъ то тутъ єсть въ звычаю, то мôй какаду заразъ ганкавъ, якъ песъ. Мою жѣнку дуже любивъ и неразъ насъ дуже просивъ, абы его поцѣлувати, каже по енґлійски: „Поцѣлуй Кокея, Кокей красный, Кокей хоче, абы его поцѣлувати." Ба, не досыть того, вôнъ ще й наставлявъ дзюбокъ та удававъ голосомъ поцѣлунокъ. Але часами й кусавъ. Коли моя жѣнка показала ся передъ нимъ зъ першою дитиною, то его, видко, взяла заздрôсть и вôнъ єѣ укусивъ. Також не мôгъ стерпѣти єѣ синихъ выступцѣвъ, котрӣ она тогды перщій разъ взяла на ноги. Коли вôнъ мене разъ укусивъ, а я розгнѣвавъ ся и ставъ его бити, то вôнъ ставъ якъ чоловѣкъ просити ся и все говоривъ до мене: Кокей красный, Кокей красный.

Все, що вôнъ говоривъ, то говоривъ при вôдповѣднôй нагодѣ. Коли мы сидѣли при обѣдѣ, то ему й на гадку не прийшло говорити: „Поцѣлуй Кокея", або щось подôбного, лишь казавъ тогды: „Марійко, Кокей хоче пити."

Сей какаду понимавъ все дуже добре, все запаматувавъ и наслѣдувавъ дуже зручно. Одного разу були у насъ браты мои жѣнки, молодӣ хлопцѣ, и скакали на подвôрю оденъ черезъ другого. Какаду дививъ ся черезъ хвильку на то изъ свого щебля, а вôдтакъ скочивъ на землю и далѣ же й собѣ такъ скакати. Въ кôлька недѣль пôзнѣйше були мои шурины знову у мене, але вже не скакали; какаду однакожь побачивши ихъ пригадавъ собѣ, якъ то они скакали и знову зачавъ скакати. Пôдъ тôй часъ була у насъ також стара служниця, Берлинка, котра дуже любила того какаду, але вôнъ єѣ якось не любивъ. Она мусѣла на якійсь часъ вôдôйти и пращала ся зъ папугою и довго говорила до неи мѣшаною нѣмецко-анґлійскою мовою, зъ котрои можна було добре зрозумѣти лишь слова good-beye, gord-beye (ґуд-бей, ґуд-

лѣвъ школъ середныхъ або учителѣвъ головныхъ въ семинаріяхъ учительскихъ, мають крôмъ того додати выразну заяву, чи на случай именованя хотять що до вымѣру платнѣ и що до пятилѣтныхъ додаткôвъ, примѣнити ся до нормъ обовязуючихъ учителѣвъ школъ середныхъ, пôсля уступу II §. 1. закона державного зъ дня 8 червня 1892, чи згодять ся, щобы ихъ пôддати пôдъ постановы уступу I. § 1. тогожь закона. Именоване може бути пôсля § 2. закона заразъ дѣйстне, або вôдповѣдно до гадки Міністра вѣроисповѣдань и просвѣты найдальше на 3 роки провізоричне. Поданя заосмотрені потрѣбными документами служебовыми и выповненою якъ належить табелею служьбовою, выготовленою на приписанôмъ формуляри урядовôмъ (Competentenfabelle), треба вносити на руки безпосередныхъ настоятелѣвъ до президіи краевои Рады шкôльнои найдальше до 15 падолиста 1892. Въ поданяхъ можна просити або о одну зъ посадъ, згаданыхъ въ сѣмъ оголошеню, або такожь взагалѣ вôдкликати ся до нинѣшного конкурсу безъ подаваня мѣсця.

Рôвночасно оголошуе ся конкурсъ, на дѣйстну обсаду всѣхъ посадъ учителѣвъ въ школахъ вправъ при мужескихъ семинаріяхъ учительскихъ, що можуть опорожнити ся чи то въ наслѣдокъ стабілізаціи дотеперѣшныхъ провізоричныхъ инспекторôвъ окружныхъ, для котрыхъ були они зарезервовані, чи такожь въ наслѣдокъ дѣйстного именованя инспекторами такихъ учителѣвъ шкôлъ вправъ, котрî внесуть поданя о посады окружныхъ инспекторôвъ на основѣ сего оголошеня конкурсового.

О посады учителѣвъ шкôлъ вправъ можуть компетувати маючî патентъ учительскій до шкôлъ народныхъ и доказы достаточнои практики въ званю учительскôмъ. При рôвныхъ уелôвяхъ будуть мати першеньство кандидаты зъ кваліфікаціею учительскою до шкôлъ выдѣловыхъ, або такожь такî, що вôдбули зъ добрымъ успѣхомъ науки на курсахъ рахунковыхъ або на курсахъ науки зручности, або вкôнци тî, що можуть выказати ся специяльнымъ знанемъ науки музики и спѣву, або науки ґимнастики.

Поданя о посады учителѣвъ шкôлъ вправъ, осмотренî документами служьбовыми, треба вносити на руки дотычныхъ властей до президіи краевои Рады шкôльнои найдальше до 15 падолиста 1892. Такожь будуть приймати ся поданя о посады инспекторôвъ окружныхъ а евентуально о посады учителѣвъ въ школахъ вправъ.

Переглядъ политичный

Пôсля Presse буде Палата пословъ збирати ся въ першихъ часахъ лишь два разы на тыждень на засѣданя, щобы дати комісіи буджетовôй можнôсть упорати ся зô своими роботами. До Рôздва мае бути залагодженый крôмъ буджету такожь законъ противъ фальшованя поживы. Въ лютôмъ зберуть ся соймы на коротку сесію, а въ мартѣ буде знову радити Рада державна и розпôчне свою нараду вôдъ проекту карного закона.

Fremdenbltt. доказуе, що нѣхто вже не вѣрить въ то, будьто бы президентъ угорского кабінету, Сапарій, мавъ уступити и каже, що всѣ вѣсти о якôйсь змѣнѣ въ угорскôмъ кабінетѣ суть чистою выдумкою.

Въ Бѣлградѣ розôйшла ся чутка, що россійскій посолъ Персіяні працюе надъ тымъ, щобы погодити реґента Рістича зъ проводиремъ радикалôвъ, Пашичемъ. Фактомъ мае бути, що одна часть радикалôвъ веде переговоры зъ Рістичемъ, щобы при новыхъ выборахъ узыскати знову вплывъ въ краю.

Въ Мадритѣ выкликало велику сензацію вôдкрыте спроневѣреня, якого допускавъ ся тамошный бурмістръ Алькальдъ Бошь. На выброкованe одной лишь площѣ мавъ вôнъ нѣбы то выдати 250.000 франкôвъ, а коли вôдтакъ майже на силу выславъ одного ретельного урядника на урльопъ, то въ мытовыхъ доходахъ мѣста не стало 200 000 фр. Бурмістра засуспендовано и заведено слѣдство.

Новинки.

Львовъ дня 27 жовтня.

— **Конкурсы.** Окр. Рада шкôльна въ Скалатѣ розписала конкурсъ на посады при школахъ: въ Пôдволочискахъ (400 зр. и додатокъ), въ Тащѣвцѣ, Калагарôвцѣ, Рожискахъ, Саджавкахъ, Орѣховци, Чевишôвци, Лежанôвци, Новосѣлци скалатской; на посады управителѣвъ въ Красномъ и Качанôвцѣ; мол. учителѣвъ въ Грималовѣ, Товстôмъ, Задвиднôвцѣ, Качанôвцѣ, Красномъ и Колодѣѣвцѣ. Речинецъ до 15 падолиста.

— **Ц. к. краева Рада шкôльна** ухвалила на засѣданю дня 24 с. м. потвердити выбôръ Михайла Губицкого, управителя двоклясовои школы на передмѣстю „Болоне“ въ Перемышли, на представителя званя учительского до ц. к. окр. Рады шк. въ Перемышли; дра Маврикія Кагане, адвоката въ Бôбрцѣ на представителя жидôвскои религіѣ до окр. Рады шк. въ Бôбрцѣ; а Иліѣ Лейбы Лякса зъ Краковця на такогожь представителя до окр. Рады шк. въ Яворовѣ; — заснувати народну школу въ Солянѣ въ повѣтѣ лѣськôмъ вôдъ 1 вересня 1895 р.; — признати пятилѣтный додатокъ Вільгельмови Пшибильскому, старшому учителеви въ перемыской женьской семинаріи; — именувати Андрѣя Пялиса заступникомъ учителя при школѣ вправъ въ Решовѣ; Єлену Льорхôвну учителькою въ Гаяхъ старобрôдскихъ; Михайла Чубатого въ Немячи; Веронику Качѣвну въ Мощаници; Теофіля Сѣрчиньского въ Слопницяхъ королѣвскихъ; Ивана Дурбаса мол. уч. у Мшанѣ дольнои, а о. Осипа Сѣнкевича суплентомъ въ ґимназіи въ Коломыи.

— **Третя самостойна дирекція руху зелѣзниць** державныхъ въ Галичинѣ мае бути отворена — якъ доносять польскі часописи — въ Станиславовѣ вôдъ дня 1 сѣчня 1893. Сими днями мала запасти дотычна ухвала въ Міністерствѣ торговлѣ по порозумѣню зъ ґенеральною Дирекціею зелѣзниць державныхъ. Той новой дирекціи пôдпадали бы лініѣ давнои зелѣзницѣ черновецкои.

— **Недостача шкôлъ народныхъ въ Галичинѣ.** Въ нашôмъ краю маемо ще 2340 громадъ адміністраційныхъ, котрî не мають доси нѣякои школы, а хочь не всѣ тî громады мають услôвя, вказанî закономъ зъ року 1883 до утвореня у себе школы, то мимо того есть 768 такихъ громадъ, въ котрыхъ мимо значного числа дѣтей въ вѣцѣ шкôльнôмъ, нема доси шкôлъ народныхъ. Въ выказѣ истнуючихъ и зорґанізованыхъ шкôлъ число шкôлъ нечинныхъ выносить въ 1892/3 роцѣ 300 и росте, бо есть больше вôдъ числа такихъ шкôлъ въ 1890/91 о 44 а о 106 больше вôдъ пересѣчного числа шкôлъ не чинныхъ въ рр. 1885—1891. Причиною сего зъявища була въ роцѣ 1890/91 въ 46 случаяхъ недостача учителѣвъ и будынкôвъ шкôльныхъ. Число случаѣвъ, въ котрыхъ недостача будынку по при недостачу учителя спиняла отворене школы, було въ 38 случаяхъ больше вôдъ числа въ р. 1889/90 а о 53 больше вôдъ такогожь числа въ роцѣ шкôльнôмъ 1887/88. На потребу розширеня будынкôвъ вплывае такожь значно прирôстъ фреквенціи въ школахъ народныхъ, котра за послѣднихъ 8 лѣтъ збôльшила ся о 112.927 дѣтей.

— **Самоубійства** у Львовѣ теперь досыть частî. Вчера о год. 11 передъ полуднемъ у своимъ мешканю застрѣлила ся зъ револьверу жѣнка вахмайстра вôдъ уланôвъ Марія Стурчиньска. Одну кулю пôслала собѣ въ серце, а двѣ въ ротъ. Сейчасъ померла. — А той львокай, про котрого мы вчера доносили, зве ся Кароль Баглай и мае 22 лѣтъ.

— **Убійство на улици въ Краковѣ.** Тому кôлька днѣвъ найдено въ Краковѣ на улици чоловѣка зъ закровавленою страшно головою, зъ малыми ознаками житя. Коли перенесли его до шпиталю, вôнъ небавомъ померъ. Тому що до самои смерти не прийшовъ нѣ на хвилю до памяти, то годѣ було довѣдати ся, що вôнъ за оденъ. Думали, що упивъ ся, упавъ и розбивъ собѣ голову о камѣнь. Зачали слѣдити, хто се, и выслѣдили, що покôйникъ звавъ ся Фердинандъ Ротеръ, а лѣкарѣ сказали, що его хтось убивъ. Цѣлый Краковъ говорить теперь о тôмъ убійствѣ всѣляко.

— **Нападъ на учительку.** Въ Старôмъ Ґавловѣ пôдъ Бохнею паробокъ Тимко Голистъ закравъ ся въ ночи до мешканя учительки Маріѣ Л. и сильно покалѣчивъ еѣ ножемъ та збивъ пястуками, такъ що грозить ѣй смерть. Вôдтакъ забравъ зъ шафы пуляресъ, въ котрôмъ найшовъ — 2 кр.... На другій день его увязнено.

— **Значна крадѣжь.** Въ Краковѣ обôкравъ портіеръ палату ґрафинь Потулицкои и Гусаревскои, котрî лишили еѣ пôдъ опѣкою портієра, выѣздячи за границю. Вôнъ забравъ богато дорогихъ рѣчей, попродавъ ихъ, позаставлявъ, а вôдтакъ утѣкъ мабуть до Будапешту чи до Унґвару. Декотрî рѣчи вже вôднайдено.

— **Зъ дощу пôдъ ринву.** За причинокъ до исторіѣ про папуги, о котрыхъ пишемо въ нинѣшнôмъ фейлетонѣ, подаемо ще таку смѣшну пригоду, яка склала ся въ Монаховѣ, а о котрôй широко пишуть тамошнî часописи. Одна стара вже панна, що дуже дбала о моральнôсть своихъ кухарокъ, мала сѣру папугу, звану Поллі, котра дуже легко повтаряла почутî слова. Одного дня побачила панна въ кухни пôдофіцира, якъ балакавъ зъ кухаркою. Се обурило еѣ дуже и она высварила кухарку. Кухарцѣ се такожь не подобало ся и она, якъ лишь панѣ выйшла, закляла: „А бодай ты, стара, вмерла!“ Папуга почула то, прилетѣла до комнаты панѣ и крикнула ѣй надъ самымъ ухомъ: „А бодай ты, стара, вмерла!“ Се вразило дуже паню, бо уважала се якимсь вѣщимъ голосомъ; стала радити ся, що чинити. Ажь чуе она, що оденъ еѣ знакомый мае папугу, котра вôдмовляе псальмы. Тому постановила она вôддати свою папугу до той „побожнои“ и ихъ замкнено въ однôй клѣтцѣ. За якійсь часъ затужила за своимъ птахомъ, иде его вôдвѣдати. На самôмъ вступѣ повитала еѣ папуга: „А бодай ты, стара вмерла“, а побожна папуга заразъ додала: „Выслухай, Боже, молитву нашу...“

Телеграмы.

Вѣдень, 27 жовтня. Посолъ въ Берлинѣ ґр. Сечені перенесеный Найв. рѣшенемъ въ станъ спочинку. Є. Вел. Цѣсарь принимавъ вчера на авдіенціи мін. Седенія, котрый мае стати посломъ на мѣсце ґр. Сеченія.

Вѣдень, 27 жовтня. Бактеріольоґічнî розслѣды показали що и въ третôмъ пôдозрѣвôмъ выпадку занедужаня була холера азійска. Президія поліціѣ заказала всякî зборы въ мѣстѣ, на котрыхъ бы мôгъ настати великій натовпъ людей.

Прага 27 жовтня. При вчерашныхъ выборахъ до рады громадскои зыскали Молодочехи 4 новî мандаты. Побôчь 59 Старочехôвъ буде теперь засѣдати въ радѣ громадскôй 30 Молодочехôвъ. По оголошеню скрутиніѣ зроблено передъ редакціею Nar. List-ôвъ и передъ помешканемъ пос. Герольда велику оваціію а въ експедиціи староческои ґазеты Hlas naroda выбито шибы въ дверехъ. Поліція мусѣла демонстрантôвъ розганяти.

бей, май ся въ гараздѣ). Ледви що она вôдôйшла може на десять крокôвъ, коли какаду почавъ удавати еѣ мѣшану бесѣду и майже зовсѣмъ щось такъ плѣвъ незрозумѣло якъ она, а зъ помѣжь того було лишь чути: ґудбей, ґуд бей.

Лінденъ каже, що жадна папуга не заслугуе такъ на назву „малпы въ пѣрю“, якъ какаду. Вôнъ все наслѣдуе“. „Оденъ зъ моихъ жовточубыхъ какаду — каже вôнъ — скаче на своѣмъ щебли въ клѣтцѣ, танцюе по нѣй и перевертае ся, другій въ другôй клѣтцѣ видить то, дивить ся черезъ хвильку и зачинае й собѣ такъ само робити. Коли оденъ входить мысочку вôдъ поживы и стане нею пôдкидати якъ пилькою, то заразъ и другій робить собѣ то само. А яку силу мае какаду въ дзюбѣ, то ажь трудно поняти; дзюбъ у него то молотокъ, клѣщѣ, вытягачь до шрубъ и т. д. У мене були клѣтки зъ дроту, але какаду дрôтъ скоро перегрызъ и зробивъ собѣ дѣрку, котрою вылазивъ. Я попривязувавъ мысочки дротомъ до клѣтки, а зъ надворку ще й постягавъ дрôтъ шрубами, але какаду вôдкрутивъ шрубы и знову повôдвязувавъ мысочки. Вôнъ пробивавъ дошку на 5 до 6 центіметрôвъ грубу а навѣть робивъ дѣру въ блясѣ на 1 міліметеръ грубôй.

Какаду жие въ неволи дуже довго, коли его вôдповѣдно кормити и добре зъ нимъ обходити ся; були вже такî, що прожили въ клѣтцѣ больше якъ 70 лѣтъ.

За редакцію вôдповѣдае **Адамъ Креховецкій.**

ИНСЕРАТЫ.

Инсераты („оповѣщеня приватнѣ") якъ для „Народнои Часописи" такъ також для „Ґазеты Львôвской" принимае лишь „Бюро Дневникôвъ" Людвика Пльона, при улици Кароля Людвика ч. 9, де також знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.